

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ  
УНІВЕРСИТЕТ

**ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ  
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я-2023**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З  
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

**30-31 травня 2023 року**

Запоріжжя  
2023

**РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:**

**Аніщенко Михайло Анатолійович**, доцент кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права ЗДМФУ, кандидат юридичних наук, доцент;

**Алексєєв Олександр Германович**, завідувач кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права ЗДМФУ, кандидат фармацевтичних наук, доцент;

**Дічко Ганна Олегівна**, старший викладач кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права ЗДМФУ, кандидат юридичних наук.

*За загальною редакцією в. о. ректора  
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктора  
медичних наук, професора,  
Заслуженого діяча науки і техніки України  
Колесника Юрія Михайловича.*

**П68      Правові проблеми сучасної трансформації охорони  
здоров'я:** збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної  
конференції з міжнародною участю (м. Запоріжжя, 30-31 травня  
2023 р.) / за заг. ред. Ю. М. Колесника. – Запоріжжя : ЗДМФУ,  
2023. - 96 с.

У збірнику представлені матеріали тез доповідей, що виражають теоретичні та практичні правові проблеми сучасної трансформації охорони здоров'я. Авторами статей є науковці та практики галузі правознавства та охорони здоров'я з різних регіонів України та з інших держав, колом професійних інтересів яких є правові питання медицини та фармації.

**УДК 342.9:614.2**

© Видавництво ЗДМФУ, 2023

## ЗМІСТ

|                                                                                                                                                                                                                         |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Алексєєв Олександр Германович, Різник Ольга Іванівна</b><br>РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ НА ЗДОРОВ'Я                                                                                                                       | 6  |
| <b>Аніщенко Михайло Анатолійович</b><br>АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ<br>КОРУПЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СФЕРІ<br>ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я                                                                      | 7  |
| <b>Баєва Олена Вікторівна, Зеленцова Світлана Миколаївна,<br/>Коваленко Ольга Олександрівна</b><br>МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ПОДАННЯМ<br>МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ                                                 | 11 |
| <b>Боднарчук Олег Григорович</b><br>ЩОДО ПРОБЛЕМИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОРУПЦІЇ СЕРЕД<br>МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я<br>ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ                                       | 14 |
| <b>Бондаренко Ольга Сергіївна</b><br>ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ МЕДИЧНЕ<br>СТРАХУВАННЯ ЯК СПОСІБ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ ОХОРОНИ<br>ЗДОРОВ'Я                                                              | 18 |
| <b>Бухало Ганна Олексіївна</b><br>ІНТЕГРАЛЬНИЙ РІВЕНЬ СТАНУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ: ДЕЯКІ<br>ВІДОМІ ПОКАЗНИКИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ                                                                                    | 20 |
| <b>Бушуєва Інна Володимирівна, Хоменко Катерина Валеріївна</b><br>ПРАВОТВОРЧИЙ ПРОЦЕС У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ ТА<br>РЕАЛІЗАЦІЯ ВЕТЕРИНАРНОГО ПРАВА У ЧАСТИНІ ЗАСТОСУВАННЯ<br>ВЕТЕРИНАРНИХ ПРЕПАРАТІВ ПРОТИМІКРОБНОЇ ДІЇ | 24 |
| <b>Гамбург Леонід Самойлович</b><br>ОБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СТРАХУВАННЯ ЗДОРОВ'Я В ІЗРАЇЛІ<br>ТА МЕДИЧНІ СТРАХОВІ КАСИ: ПРАВОВОЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ                                                                              | 25 |
| <b>Дем'янчук Юрій Вікторович</b><br>АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕЧНИХ УМОВ ПРАЦІ В ЗАКЛАДАХ<br>ОСВІТИ УКРАЇНИ                                                                                                                | 29 |
| <b>Дічко Ганна Олегівна</b><br>ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВЛК ТА МОЖЛИВІ<br>РІШЕННЯ                                                                                                                               | 31 |
| <b>Каплій Ольга Петрівна</b><br>ТРАСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ ПІД<br>ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ                                                                                                               | 33 |
| <b>Кирбят'єв Олег Олександрович</b><br>ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДОТРИМАННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ<br>НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА<br>ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЇЇ КОРИСТУВАЧІВ                                               | 37 |

**Король Кристина Валеріївна, Кузьмін Віктор Володимирович,  
Кузьміна Марія Олегівна**

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З СІМ'ЯМИ, ЯКІ  
ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ** 40

**Краснокутський Олександр Володимирович**

**ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ЧИННИК  
ОПТИМІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ І ЗДІЙСНЕННЯ МЕДИЧНИХ  
РЕФОРМ В УКРАЇНІ** 45

**Лисак Віталій Вікторович, Буканов Григорій Миколайович**

**ЗАКЛАДИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК СУБ'ЄКТИ ЗДІЙСНЕННЯ  
ПУБЛІЧНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО  
СТАНУ** 48

**Лисенко Тетяна Володимирівна**

**ВАКЦИНАЦІЯ ДІТЕЙ : ПРАВОВІ АСПЕКТИ НОРМОТВОРЧОСТІ** 50

**Набок Ангеліна Іванівна**

**ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ ТА ВОЄННОГО СТАНУ НА ОРГАНІЗАЦІЮ  
МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ РАКУ ГРУДНОЇ ЗАЛОЗИ** 56

**Петрихін Валерій Петрович**

**ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ЕКОНОМІЧНОГО  
АНАЛІЗУ В МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ МІСТА ЗАПОРІЖЖЯ** 59

**Петрихін Валерій Петрович**

**СОЦІАЛЬНІ ТА ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ПРИ ВИРІШЕННІ ПИТАНЬ  
ДОСТУПНОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ** 61

**Прасов Олександр Олександрович**

**РЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБАМИ, ЗАСУДЖЕНИМИ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ  
ВОЛІ, ПРАВА НА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ:  
ОКРЕМІ ПИТАННЯ** 63

**Радутний Олександр Едуардович**

**КОРЕЛЯЦІЇ НА ПІДСТАВІ ВЕЛИКИХ ДАНИХ ТА ПРИЧИННІСТЬ В  
МЕДИЦИНІ, ФАРМАЦЕВТИЦІ ТА В СФЕРІ ПРАВА** 67

**Різник Ольга Іванівна**

**МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ  
ПАЦІЄНТА** 70

**Різник Ольга Іванівна**

**СТАНДАРТИ ПРАВА НА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА ГРОМАДСЬКЕ  
ЗДОРОВ'Я В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ СОЦІАЛЬНІЙ ХАРТІЇ** 72

**Самілик Людмила Олексіївна**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ДІТЕЙ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я** 74

**Скріпкін Сергій Васильович**

**ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В  
УКРАЇНІ ТА СЛОВАЧЧИНІ. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ** 77

**Субот Надія Іванівна**  
ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА  
КОНТРАБАНДУ ОРГАНІВ ДЛЯ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ ТА ІНШИХ  
АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЛЮДИНИ 83

**Таранов Володимир Володимирович**  
ПРО НЕОБХІДНІСТЬ КООРДИНАЦІЇ ПРОГРАМ НАВЧАЛЬНОЇ  
ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я» ЗІ  
ЗМІНАМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ  
ЗДОРОВ'Я 86

**Ткаченко Наталя Олександрівна, Демченко Вікторія  
Олександрівна, Литвиненко Ольга Веніамінівна, Маганова Тамара  
Валеріївна**

СУЧАСНИЙ СТАН ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В  
УКРАЇНІ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ 88

**Тринчук Анастасія Андріївна, Жарлінська Раїса Григорівна,  
Березовський Артур Миколайович**

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ ЕФЕКТИВНОЇ  
КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА РИНКУ  
МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ НА ОСНОВІ ІНСТРУМЕНТІВ КЛІНІЧНОГО  
АУДИТУ 90

З. Шматенко О.П., Плєшкова О.В., Харченко Д.С., Орлова Н.М. ABC-, VEN- та частотний аналіз лікарських засобів для лікування травм та поранень головного мозку. Збірник наукових праць співробітників НМАПО ім. П. Л. Шупика. 2018. Вип. 32. С. 316-329.

**Петрихін Валерій Петрович,**

старший викладач кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права

Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

## **СОЦІАЛЬНІ ТА ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ПРИ ВИРІШЕННІ ПИТАНЬ ДОСТУПНОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ**

Оцінка ефективності діяльності системи охорони здоров'я в Україні є важливим і актуальним питанням сьогодення, особливо на тлі активних процесів реформування. Одним із важливих елементів цього процесу є вивчення доступності надання первинної, вторинної та третинної медичної допомоги населенню.

**Мета дослідження:** вивчити соціальні та правові проблеми при вирішенні питань територіальної доступності лікувально-профілактичної допомоги населенню, провести ретроспективний аналіз принципів формування мережі медичних закладів первинної, вторинної та третинної ланки в Запорізькій області

**Матеріали та методи:** огляд літератури, наукових праць та досвіду роботи лікувальних закладів Запорізької області в процесі реформування медичної галузі.

Кожен громадянин України має право на охорону здоров'я. В статті 49 Конституції України відзначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Термін доступність медичної допомоги (ДМД) не новий, однак частіше застосується як декларація. У літературі зустрічаються різноманітні смислові значення стосовно використання терміну «ДМД», що дозволяє по-різному трактувати його, особливо з соціальної та правової точок зору.

Отже, при опрацюванні системи забезпечення населення оптимально доступною медичною допомогою виникає необхідність чіткого визначення термінів. Доступність слід розкласти на такі складові частини: медичну, територіальну, соціальну та економічну і розглядати їх окремо [1,2].

Медична доступність визначається можливостями населення отримувати своєчасно екстрену, первинну, вторинну (спеціалізовану), третинну (високоспеціалізовану) допомогу в існуючій мережі медичних закладів.

Територіальна доступність визначається можливостями населення отримувати медичну допомогу у повному обсязі за короткий термін часу у місцях їх мешкання.

Соціальна доступність визначається можливостями держави гарантувати громадянам виконання конституційних прав та задоволенням самого населення цим процесом.

Економічна доступність визначається можливостями держави фінансувати галузь за її потребами і в достатньому обсязі.

Сучасний стан організації медичної допомоги не дає можливостей в повному обсязі забезпечувати населення задекларованими конституцією правами. Економічна нестабільність, війна, криза, відсутність або недостатнє фінансування галузі на протязі останнього десятиліття негативно вплинули на розвиток медичної допомоги населенню країни. Слід також визначити, що в процесі реформування медичної галузі не завжди враховуються соціальні і правові складові принципів ефективності і доступності.

Останнім часом велика увага надається процесам централізації. З економічної точки зору це раціональний спосіб використання ресурсів, які надає держава на галузь охорони здоров'я і яких недостатньо.

Одночасно з реформами в медичній галузі у Запорізькій області пройшов процес зміни адміністративно-територіального устрою. Так, було ліквідовано 20 районів, натомість, створено 5 територіальних об'єднань - Бердянський, Василівський, Запорізький, Мелітопольський та Пологівський. Ці зміни викликали необхідність перегляду мережі закладів, які надають первинну, вторинну медичну допомогу сільському населенню, не тільки в питанні адміністративного упорядкування, а в першу чергу, в питанні їх раціонального розміщення з огляду доступності для населення. В місті Запоріжжя почався процес реформування вторинної та третинної (спеціалізованої та вузькоспеціалізованої) медичної допомоги населенню. При цьому планується скорочення, реорганізація та об'єднання медичних закладів. Так, пропонується об'єднання лікарень, пологових будинків, стоматологічних поліклінік та інших медичних закладів, які розташовані в різних районах міста. При цьому не враховується, що мешканцям з одного району міста треба буде їхати в іншій для отримання спеціалізованої або консультативної медичної допомоги. Особливо це буде незручно особам похилого віку. Тому зрозуміло, що процес централізації якій відбувається в

Запоріжжі буде мати негативний вплив на доступність отримання консультативної, спеціалізованої та вузькоспеціалізованої медичної допомоги мешканцям міста.

При вивченні територіальної і соціальної доступності не можна не враховувати суб'єктивну оцінку міри задоволеності жителів медичною допомогою. Для цього широко застосовується методи соціологічних досліджень (анкетного опитування і інтерв'ю). При цьому навіть деякі зауваження споживача можуть виявити значущі недоліки, приховані або несуттєві для фахівця. Але такі дослідження останнім часом в області не проводились.

Формування та удосконалення мережі закладів охорони здоров'я в Запорізькій області потребує проведення додаткових наукових та соціологічних досліджень, що дасть можливість вирішити правові та соціальні питання територіальної доступності медичної допомоги населенню.

#### **Список використаних джерел**

1. Петрихін В.П. Теоретичне обґрунтування організації оптимально доступної медико-санітарної допомоги сільському населенню. Охорона здоров'я України. 2008. №4. С.88-91.

2. Петрихін В.П., Алексєєв О. Г., Таранов В. В. Досвід, результати та можливі перспективи організації оптимально доступної первинної медичної допомоги сільському населенню Запорізької області. Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики. 2021. Т.14, №3(37). С.369-373.

**Прасов Олександр Олександрович**, суддя Запорізького окружного адміністративного суду, доктор юридичних наук, доцент

#### **РЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБАМИ, ЗАСУДЖЕНИМИ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ, ПРАВА НА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ**

Дослідження присвячене проблемі покращення здійснення особистих немайнових прав особами, засудженими до позбавлення волі. Її вирішення має велике теоретичне і практичне значення, зважаючи на те, що вона пов'язана з такими актуальними завданнями: з'ясування обсягів особистих немайнових прав осіб, засуджених до позбавлення волі, встановлення тенденцій їх можливого розвитку, удосконалення забезпечення здійснення цих прав.